

Õiguskantsler

Villu Kõve
Riigikohus
kantselei@riigikohus.ee

Teie 22.05.2026 nr 5-26-25/2

Meie 04.06.2026 nr 9-2/261360/2604786

Arvamus põhiseaduslikkuse järelevalve asjas nr 5-26-25

Austatud Riigikohtu esimees

Küsisite õiguskantsleri arvamust põhiseaduslikkuse järelevalve asjas nr 5-26-25. Tartu Ringkonnakohus tunnistades põhiseadusega vastuolus olevaks ja jättis kriminaalasjas nr 1-07-15563 kohaldamata [karistusregistri seaduse](#) (KarRS) § 28 teise lause osas, mille kohaselt tuleb avalikustatud kohtulahendis jätta isiku nimi asendamata, kui ta on tunnistatud süüdi [karistusseadustiku](#) (KarS) § 404 järgi.

Jään liidetud põhiseaduslikkuse järelevalve asjas nr [5-26-6](#) esitatud seisukoha juurde ning nõustun asjas nr 5-26-25 ringkonnakohtu määruses nr [1-07-15563](#) esitatud põhjendustega. KarRS § 28 lause 2 on põhiseadusega vastuolus, kuna kohtul puudub kaalutusõigus, kas konkreetse kuriteo toimepanemise asjaolud on sellised, mis õigustavad teo toimepanija nime jätkuvat avalikustamist. KarRS § 28 teise lause järgi tuleb avalikustatud kohtulahendis jätta isiku nimi asendamata, kui ta on tunnistatud süüdi KarS § 404 alusel.

Arvestades avaldatud andmete hõlpsat kopeeritavust ning tehisaru võimekust andmeid leida, süstematiseerida ja inimesi profileerida, on KarS § 404 alusel süüdi mõistetud inimestel keeruline elada tavapärast elu. Samuti võib see negatiivselt mõjutada karistatud inimeste lähedasi. Seega peaks kohtul olema kaalutusõigus, kas konkreetse kuriteo asjaolud olid sellised, mille tõttu on karistusandmete jätkuv avalikustamine põhjendatud.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Alar Ambros 6938422
Alar.Ambros@oiguskantsler.ee